

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 26.10.2020 § 71

§ 71

Edustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän yhtymäkokoukseen 4.11.2020

Valmistelijat / lisätiedot:
Kattelus Johanna
Painilainen Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Perusturvajohtaja Metso Juha

Kaupunginhallituksen konsernijaosto nimeää Espoon kaupungin edustajaksi Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän yhtymäkokoukseen 4.11.2020 Juha-Pekka Strömbergin ja varahenkilöksi Johanna Katteluksen, sekä antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa

1
esittää Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän hallituksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen hylkäämistä ja palauttamista valmisteluun. Kuntayhtymä ei ole riittävästi ottanut huomioon talousarvionsa ja taloussuunnitelmansa valmistelussa jäsenkuntiansa tarpeita. Se on yksipuolisesti suunnitellut ja ilmoittanut lakkauttavansa vieroitushoito-osaston vuoden 2021 alusta alkaen. Näin äkillinen lakkauttaminen vaarantaa Espoon mahdollisuuden päihdepalvelujen kustannustehokkaaseen järjestämiseen. Kuntayhtymä on taloudellisesti ja toiminnallisesti niin vakaalla pohjalla, ettei taloudellisia perusteita vieroitushoidon lakkauttamiseksi ole.

2
vaatia selvitystä Ridajärven päihdehuoltokeskuksen vieroitushoito-osastotoiminnan toiminnan jatkamisesta lakkauttamisen sijaan

3
harkintansa mukaan hyväksyä muiden jäsenkuntien toimesta yhtymäkokouksessa hyväksyttäväksi mahdollisesti esittämät asiat

4
kannattaa hallituksen muita esityksiä yhtymäkokoukselle.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Espoon kaupunki kuuluu Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymään (myöh. Ridis), joka järjestää Ridasjärven päihdehoitokeskuksessa päihdehuollon palveluita ensisijaisesti jäsenkuntien asukkaille.

Ridiksen peruspääomasta Espoon osuus on 11,5 %. Suurin osuus on Vantaan kaupungilla (17,5 %) ja muita suurimpia omistajia ovat mm. Helsinki (9,5 %), Lohja (9,5 %) ja Hyvinkää (7,7 %). Vuonna 2019 Espoo osti Ridikseltä palveluita yhteensä noin 260 000 eurolla.

Kuntayhtymän korkein päättävä elin on yhtymäkokous, joka pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa ja johon kukin jäsenkunta valitsee yhden edustajan. Syysyhtymäkokouksessa päätetään talousarviosta vuodeksi 2021 sekä taloussuunnitelmasta vuosiksi 2022 – 2023. Kuntalaissa säädetyn myötä Ridiksen talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan.

Ridiksen yhtymäkokouksen antaman talousarvio- ja taloussuunnitteluohjeen mukaan suunnitelmakehykset valmistellaan taloustoimistossa. Kehykset perustuvat edelliseen hyväksytyyn taloussuunnitelmaan ja viimeksi valmistuneeseen tilinpäätökseen. Kehyksistä ja muista annettavista ohjeista ja perusteista päättää hallitus. Valmistelussa tulee ottaa huomioon mahdolliset jäsenkuntien esitykset toiminnan kehittämisestä.

Talousarvio vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2022 – 2023

Syksyllä Ridiksessä on suunniteltu muutoksia omistajakuntien palveluihin. Kuntayhtymän johtaja on jäsenkuntakokouksessa 25.9.2020 ilmoittanut jäsenkuntien edustajille, että Ridasjärven vieroitushoito-osasto lakkautetaan vuoden 2021 alusta. Lakkautuspäätös esitettiin ilman neuvottelua ja lopullisena siten, ettei päätöstä pystyttäisi enää muuttamaan. Jäsenkunnista ainakin Espoo, Vantaa ja Helsinki vastustivat lakkautuspäätöstä.

Yhtymäkokouksessa hallitus esittää talousarvion ja -suunnitelman hyväksymistä. Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa (Liite 1) kerrotaan, että ”Vieroitushoidon tarve on vähentynyt kahden viimeisen vuoden aikana merkittävästi ja kuluvan vuoden tilanne näyttäytyy vielä heikompana verrattuna edellisiin vuosiin. Tästä syystä Kerkkä-vieroitushoitoyhteisö lakkautetaan ja tilalle perustetaan pienyhteisö Pihlaja.” Pienyhteisö Pihlajan tehtäväkenttä on kuitenkin eri kuin Kerkkä-vieroitushoitoyhteisön, eikä se korvaa lakkautettavaksi ilmoitetun hoidon palveluja.

Espoon kaupungin näkemyksen mukaan vieroitushoidon tarve ei ole merkittävästi vähentynyt, vaikka kuluvan vuoden pandemiatilanne onkin olosuhteiden vuoksi karsinut ostoja. Ridis toteaa itse vuoden 2019

tilinpäätöksessään, että vieroitushoito-yksikön palvelujen kysyntä väheni vain "hieman" edellisestä vuodesta.

Tilinpäätöksen, talousarvion ja taloussuunnitelman perusteella, saati omaan palvelutarpeeseensa nähden Espoo ei näe perusteita vieroitushoito-osaston lakkauttamiselle. Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan viime vuosina kuntien ostamien palvelujen määrä on ollut ennakoitua laajempaa, mikä on parantanut yhtymän taloudellista tilannetta ja vakauttanut toiminnan järjestämistä ja suunnittelua, vaikka kuntakohtaiseen asiakkaiden määrän vaihteluun toki liittyy epävarmuutta. Ridiksen taloudellinen tilanne on kuitenkin tasapainoinen: sillä ei ole pitkäaikaista velkaa ja tarvittavat korvausinvestoinnit voidaan rahoittaa joko kassavaroilla tai tehdyssä metsäsuunnitelmassa esitetyillä puunmyyntituloilla. Lisäksi se saa tänä vuonna maa-alueen myynnistä myyntivoittoa, jolla investointeja voidaan rahoittaa.

Espoon kaupungin palvelutarve

Espoon mielenterveys- ja päihdepalvelujen tulee pystyä vastaamaan lakisääteisestä tehtävästä järjestää vieroitushoitoa sitä tarvitseville asiakkailleen. Ridasjärven päihdehoitokeskuksen vieroitushoito on huomioitu Espoon mielenterveys- ja päihdepalvelujen palveluverkkosuunnittelussa. Sen lopettaminen äkillisesti vaarantaa mahdollisuuden Espoon mielenterveys- ja päihdepalvelujen kustannustehokkaaseen palvelujen järjestämiseen tulevaisuudessa. Ridasjärven päihdehoitokeskuksen vieroitushoidon lakkauttaminen ilman, että siitä käydään riittävät keskustelut omistajatahojen kanssa ja varmistetaan mm. riittävä siirtymäaika, heikentää Espoon mahdollisuuksia selvittää järjestämisvastuustaan laadukkaasti ja tehokkaasti. Vaikka Espoo on käyttänyt Ridasjärven vieroitushoitoa alenevassa määrin vuonna 2020, kaupunki on valmis kehittämään yhteistyötä Ridasjärven ja muiden jäsenkuntien kanssa Ridasjärven päihdehoitokeskuksen vieroitushoidon käyttöasteen nostamiseksi.

Espoon kaupunki katsookin, ettei Ridis ole talousarvionsa ja taloussuunnitelmansa valmistelussa riittävästi ottanut huomioon jäsenkuntiansa esityksiä toiminnan kehittämisestä. Vieroitushoito-osaston lakkauttaminen näin äkillisesti vaarantaa Espoon mahdollisuuden päihdepalvelujen kustannustehokkaaseen järjestämiseen. Kuntayhtymä on taloudellisesti ja toiminnallisesti niin vakaalla pohjalla, ettei taloudellisia perusteita vieroitushoidon lakkauttamiseksi talousarviossa ja -suunnitelmassa esitetyllä tavalla ole. Siksi Espoo esittää hallituksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen hylkäämistä, ja esittää siten yhtymäkokouksen esityslistan asian 19 § palauttamista kokonaisuudessaan takaisin valmisteluun.

Lisäksi Espoo esittää yhdessä Helsingin ja Vantaan kanssa koostamansa selvityspyynnön (Liite 2) jatkokeskustelun ja -valmistelun pohjaksi Ridasjärven päihdehuoltokeskuksen vieroitushoito-osastotoiminnan jatkamisesta lakkauttamisen sijaan.

Päätöshistoria